

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ ІМЕНІ ГЕТЬМАНА
ПЕТРА КОНАШЕВИЧА-САГАЙДАЧНОГО

ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Погрібна Дар'я Владиславівна
Контактний телефон	+38(093)5854115
E-mail	dariavladyslavivna@gmail.com
Навчальна дисципліна	Аксіологія
Офіційна назва освітньої програми	«Практична психологія», «Психологія бізнесу»
Рівень вищої освіти	перший бакалаврський
Галузь знань	05 «Соціальні і поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	3
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Вибіркова
Мета вивчення дисципліни	забезпечення формування у здобувачів ціннісно-світоглядних орієнтацій, відповідних актуальним цінностям українського та світового гуманітарного простору
Інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності	Загальні компетентності ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,

усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності
СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Аксиологія як наука про природу цінностей

Аксиологія як наука про цінності. Основні виміри цінності як феномену. Цінність як єдність об'єктивного і суб'єктивного. Цінності в структурі пізнавального процесу. Оцінювання як процес реалізації цінностей. Ціннісна орієнтація як реалізація цінностей

Тема 2. Проблема типології цінностей.

Типологізація цінностей: проблема пошуку критеріїв. Загальні класифікації цінностей. Типологізація цінностей як ієрархія потреб. Класифікація цінностей М.Рокича та Ш.Шварца. Теорія цінностей В.Франкла

Тема 3. Генеза та розвиток аксіології як науки.

Аналіз ціннісної проблематики за часів Античності. Розуміння цінностей у Середньовіччя. Ціннісні орієнтації епохи Відродження. Проблема визначення цінностей в епоху Нового Часу. Становлення аксіології як науки у неокантстві (В.Віндельбандт, Г.Ріккерт, Г.Лотце і т.д.). Дослідження проблематики природи та функціонування цінностей в другій половині XIX – першій половині XX ст. Плюралізм цінностей епохи постмодерну. Проблема формування і розвитку вчення про цінності в українській соціально-філософській думці

Тема 4. Аксиологічний вимір психології особистості.

Предмет і методи аксіологічної психології особистості. Культурно-відповідні аспекти персонального аксіогенезу. Аксіопсихіка як досвід персонального переживання і рефлексії. Аксіопсихологічні траєкторії саморозвитку особистості.

Тема 5. Ціннісний вимір освіти

Ціннісний контекст освіти: історична ретроспектива. Аксиологічний вимір принципу університетської автономії. Аксиологічна платформа спільного педагогічного простору Європи. Реалізація принципу “Людиноцентризму” в сучасній європейській педагогіці. Аксиологізація професійно-педагогічної освіти. Аксиологічний досвід української педагогіки: історичний вимір. Ціннісний аспект сучасного українського освітнього дискурсу

Тема 6. Проблема функціонування цінностей у контексті сучасної епохи

Актуальні соціальні цінності та проблема їхнього функціонування. Філософсько-творчі

цінності. Проблема трансформації та реалізації сімейних цінностей у сучасності. Виховання та освіта як цінність. Толерантність та гуманізм як ключові ціннісні домінанти сучасності

Тема 7. Аксиологія соціальних комунікацій

Аксиологічний підхід до вивчення соціальних комунікацій. Соціокультурний простір як детермінант аксіологічної комунікації. Ціннісні домінанти у текстовому просторі. Аксиологічний вимір дослідження засобів масової комунікації. Аксиологічні дослідження медіатекстів. Типи аксіологічних моделей інформації. Концептуальний аналіз оцінної інформації

Програмні результати навчання

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

Форми поточного та підсумкового контролю

При проведенні поточного контролю використовуються наступні форми: перевірка конспекту лекцій, опитування, оцінювання виступів студентів та їхньої участі у дискусії
 Формою підсумкового контролю є залік, що проводиться в усній формі

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (залік)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 - 100	Відмінно (зараховано)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання,

			виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80 – 89	Добре (зараховано)	В	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
75 – 79		С	« Добре » - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
65 – 74	Задовільно (зараховано)	Д	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60 – 64		Е	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінена числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21 – 59	Незадовільно (не зараховано)	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана, або якість їхнього виконання

		оцінена числом балів, близьким до мінімального, при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки.
1 – 20	F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Аксіологія освіти в сфері комунікативної культури: ціннісні акценти; комунікативні тенденції; дистанційний формат: Навчально-методичний посібник /Укладач Хрипко С. А., Яценко Г. Ю./ за загальною редакцією Хрипко С. А./ – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. –270 с.
2. Антропологія та аксіологія соціальних очікувань у процесах суспільної самоорганізації
3. Калюжна Т.Г. Педагогічна аксіологія в умовах модернізації професійно-педагогічної освіти: монографія / за наук. ред. О.В. Уваркіної. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – 128 с.
4. Карпенко З.С. Аксіологічна психологія особистості – Івано-Франківськ: «Лілея-НВ», 2009 – 512 с.
5. Кузнєцова Т. Аксіологія соціальних комунікацій: Навчальний посібник. – Суми : Вид-во Сумського державного університету, 2012. – 300 с.
6. Підлісний М.М. Проблеми аксіології та шляхи їх вирішення : моногр. / М. М. Підлісний. –Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – 164 с.
7. Радченко О.Б. Аксіологія: програма та методичні рекомендації. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. - 24 с.

Допоміжна:

1. Андреева О.П. Типології цінностей: методичні підходи М. Рокича й Ш. Шварца // Вісник Київського національного ун-ту. Серія Соціальна психологія. Педагогіка. – 2003. – Вип. 17-18. – С. 80-83.
2. Войтыла К., Иоан Павел II. Любовь и ответственность. – М.: Кругъ, 1993. – 349 с.
3. Гоян І. М. Цінність як детермінанта моральної активності особистості // Збірник наукових праць: Філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ, 2002. – Вип. 7. – Ч. 1. – С. 53-60. 6. Донченко О., Романенко Ю. Архетипи соціального життя і політика. – К.: Либідь, 2001.
4. Йонас Г. Проблема відповідальності. – К.: Лібра, 2001. – 399 с.
5. Камю А. Бунтующий человек: Философия. Политика. Искусство: [Сб. Пер. с фр. – Общ. ред. А. Руткевича] – М.: Политиздат, 1990. – 414 с.
6. Кант И. Основы метафизики нравственности. – СПб.: Наука, 1995. – 528с.
7. Кьеркегор С. Наслаждение и долг. – М.: ЗАО "Издательство ЭКСМО-Пресс", 1999. – 350 с.
8. Кьеркегор С. Страх и трепет. – М.: Республика, 1993. – 383 с.
9. Козловски П. Этика капитализма. Эволюция и общество. – СПб.: Эконом. школа, 1991. – 158 с. 19. Козловски П. Культура постмодерна. – М.: Республика, 1992. – 238 с.
10. Кримський С.Б. Запити філософських смислів. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2003. – 240 с.
11. Лебедь Е.А. И.Кант и Г.Йонас: два подхода к природе как этической проблеме // Практична філософія. – 2004. - № 1. – С. 63-75.
12. Левінас Е. Етика і Безконечність / Пер. з фр. – К.: “Пор-Рояль”, 2001. – 139 с.
13. Лук'янець В.С., Соболев О. М. Філософський постмодерн: Навч. пос. – К.: Абрис, 1998. – 352 с.
14. Лютак О.З. Механізми формування й особливості функціонування ціннісних орієнтацій особистості // Збірник наукових праць: Філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ, 2002. – Вип. 7. – Ч. 1. – С. 46-52.
15. Малімон В.І. Молодість – цінність, а не об'єкт проектування і виховання // Науковий часопис НПУ Драгоманова. – Сер.7. – Вип.11. – К.: НПУ ім. Драгоманова. – 2007. – С.118-122.

16. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. Жадання влади / Пер. з нім. – К.: Основи, 2003. – 437 с.
17. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла. Сб. / Пер с нем. – Минск: ООО «Попурри», 1997. – 544 с. 43. Ницше Ф. Человеческое, слишком человеческое; Веселая наука; Злая мудрость: Сборник / Пер. с нем. – Мн.: ООО «Попурри», 1997. – 704 с.
18. Прудка Т. Свобода волі у філософії А.Шопенгауера// Вісник ДДПУ: Соціально-філософські проблеми розвитку людини і суспільства - №10 (2019) – с.60-68
19. Рікер П. Яким має бути новий етос Європи? // Критика, 2005 – № 6. – С. 2-4.
20. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре / Культурология XX века. Антология. – М.: Юристъ, 1995. – С. 69-103.
21. Рубінштейн, М. С. Про сенс життя. Праці з філософії цінності, теорії освіти і університетського питання. У 2 т. / М. С. Рубінштейн. - М.: Територія майбутнього, 2008.
22. Сковорода Г.С. Пізнай в собі людину. – Львів: Світ, 1995. – 526 с.
23. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М., 1990.
24. Швейцер А. Благоговение перед жизнью. – М.: Прогресс, 1992. – 576 с.
25. Шинкарук В.І. Поняття культури. Філософські аспекти // Феномен української культури: методологічні засади осмислення. – К.: Феликс, 1996. – 477 с.

Інформаційні ресурси

https://kivt.duit.edu.ua/fsv/ezvtvsh/#section_1

<http://scaes.info/materials/articles/354/>

<https://stud.com.ua/152864/filosofiya/aksiologiya>